

JULIUSZ SŁOWACKI

**Wspomnienie pani
de St. Marcel z
domu Chauveaux**

JULIUSZ SŁOWACKI

Wspomnienie Pani De St. Marcel z domu Chauveaux

(14 stycznia 1846)

Staruszek moja! o staruszek moja!
Twoje mieszkanie takie wonne tobą,
Na murach twoich jak z obrazów zbroja,
A każdy obraz był jakąś osobą.
Dziś raz ostatni widząc pożegnałem,
Wszedłszy do domu — bym poszedł¹ za ciałem.

Dom, Śmierć

Dawno bez męża — i bez towarzysza,
Który niedawno ciebie odszedł stary,
Przycichłaś w domu — dziś ta sama cisza
W domu — a w bramie stoją twoje mary.
Gdym wszedł... myślałem, że szata szeleszcze,
Ogień się palił — zegary szły jeszcze.

Kobieta, Starość

Lecz jakaś ciemność... dziwne jakieś mroki
Nad twym kominem — nad łoża kotarą²,
Jakby te dziwne śmiertelne obłoki, w
Które zmieniają dzień w godzinę szarą,
A człowiekowi bronią słów i ruchów,
Bo są z poważnych i ze smętnych duchów.

Lat dziewięćdziesiąt ciałoś ty nosiła,
Przez krew szły twoje panińskie nożeczki,
Przez smutek starość szła twoja pochyła,
A w trumnie leżą już tylko kosteczki;
Wszystkoś wybrała ze skarbu żywota,
Czemuż po tobie — ta wielka tęsknota?

Rewolucja, Dziedzictwo,
Przyjaźń
Starość, Kobieta

Może dlatego, że gdym twoje ściany
Odwiedzał... dawno światem niezabawne³,
To spotykały mnie Republikany⁴
I wielkich imion — dawne duchy sławne,
I wszystkie stały z odkrytymi głowy⁵
Słuchając we mnie grzmiącej polskiej mowy.

¹wszedłszy (...) bym poszedł — dziś: wszedłszy, by pójść. [przypis edytorski]

²łoża kotarą — w źródle: „twoją kotarą”; zmieniono po porównaniu z innymi wydaniem i opracowaniami. [przypis edytorski]

³światem niezabawne — nie zajmujące się światem. [przypis edytorski]

⁴spotykały (...) Republikany — dziś popr.: spotkali republikanie. [przypis edytorski]

⁵z odkrytymi głowy — dziś popr.: z odkrytymi głowami. [przypis edytorski]

Gdym nieraz siedział przy twoim kominie,
 A ty myślałaś, że ja sobie drzymię,
 Jam na mównicy stał w tych duchów gminie
 I brałem sobie między nimi — imię;
 Od głów zaczynał — i do serc im sięgał,
 I znów na wielką ich sprawę sprzysięgał.

A ty jak trupek w krześle, pod zamęttem
 Cicha, podobna do Park⁶ — życia matek,
 Byłaś jakby tych sejmów prezydentem
 Duchem — próchenko ciała i opłatek,
 Co miejsca przez lat dziewięćdziesiąt bronił,
 A nie ustąpił — aż Pan Bóg zadzwonił.

Dlatego ja cię czułem pod suchą kością
 Dobrą, choć ludzie o złość oskarżali,
 Tyś sławne imię nosiła ze złością;
 A ja sam także mam to, co mię pali.
 Gdym jest wielkimi burzami natchnięty,
 A w burzach nawet czuję się sam święty.

Wszystko to w głębi twojego pokoja
 Czulem dziś, patrząc na złoconą ścianę,
 Żegnajże, cicha staruszczyko moja,
 A popamiętaj — na sejmy zerwane
 I pomóż zgrażę twoich duchów tłumną
 Mnie, który szedłem dziś jeden — za trumną.

⁶*Parki* (mit. rzym) — personifikacje przeznaczenia: Nona, Decima i Morta; odpowiedniczki Mojr z mit. gr., córek Zeusa i Temidy, prządek wątku życia ludzkiego: Kloto (Przędka) miała wysnuwać nić, Lachezis (Obdarzająca) snuła wątek dalej, zaś Atropos (Nieubłagana a. Nieodwracalna) przecinała go nożycami. [przypisy edytorski]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/wspomnienie-pani-de-st-marcel-z-domu-chauveaux>

Tekst opracowany na podstawie: Juliusz Słowacki, Dzieła Juliusza Słowackiego. Pierwsze krytyczne wydanie zbiorowe, t. I., Wiersze drobne, wyd. Bronisław Gubrynowicz, Lwów 1909

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Marta Niedziałkowska.

Okładka na podstawie: Marysol*@Flickr, CC BY-SA 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).